

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. gegužės 22 d.*

Byloje C-499/06

dėl *Sąd Okręgowy w Koszalinie* (Lenkija) 2006 m. lapkričio 13 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2006 m. gruodžio 8 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Halina Nerkowska

prieš

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai G. Arestis, R. Silva de Lapuerta (pranešėjas), E. Juhász ir J. Malenovský,

* Proceso kalba: lenkų.

generalinis advokatas M. Poiares Maduro,
kancleris R. Grass,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— H. Nerkowska,

— *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie*, atstovaujamo advokato
W. Witkowicz,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos E. Ośniecka-Tamecka,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos I. M. Braguglia, padedamo *avvocato dello Stato* W. Ferrante,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos D. Maidani ir A. Stobiecka-Kuik,

susipažinęs su 2008 m. vasario 28 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl EB 18 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant bylą tarp H. Nerkowska ir *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie* (Socialinio draudimo įstaigos Košalino skyrius) pastarajam atsisakius išmokėti jai invalidumo pensiją dėl žalos sveikatai, atsiradusios dėl jos šešerių metų deportacijos į buvusią Sovietinių Socialistinių Respublikų Sąjungą (buvusi SSRS).

Nacionalinės teisės aktai

- 3 Teisinį pagrindą nacionaliniu lygiu sudaro 1974 m. gegužės 29 d. Įstatymas dėl karo ir kariuomenės invalidų ir jų šeimų aprūpinimo (*Ustawa o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin*) su vėlesniais pakeitimais (*Dz. U* Nr. 9, 2002 m., *poz.* 87, toliau – 1974 m. Įstatymas) bei 1991 m. sausio 24 d. Įstatymas dėl kombatantų ir kai kurių kitų asmenų, esančių karo ir pokario represijų aukomis (*Ustawa o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego*), (*Dz. U* Nr. 17, *poz.* 75, toliau – 1991 m. Įstatymas).

- 4 1974 m. Įstatymo 5 straipsnyje nurodyta, kad jame numatytos išmokos skiriamos teisės turėtojui jo buvimo Lenkijos Respublikos teritorijoje laikotarpiu, nebent įstatymas ar tarptautinė sutartis numato kitaip.
- 5 Remiantis 1974 m. Įstatymo 3 straipsniu šias pensijas finansuoja Lenkijos valstybė.
- 6 Pagal 1991 m. Įstatymo dėl kombatantų ir kai kurių kitų asmenų, esančių karo ir pokario represijų aukomis, 12 straipsnio 2 dalį nagrinėjamos išmokos ir kitos 1974 m. Įstatyme numatytos teisės taip pat suteikiamos asmenims, kurie, be kita ko, buvo priskirti vienai iš invalidų grupių dėl invalidumo, visų pirma susijusio su buvimu laisvės atėmimo vietose ar internavimo lageriuose arba Vidaus reikalų liaudies komisariato (NKVD) Vyriausiajai karo belaisvių ir internuotųjų asmenų valdybai (GUVPI), o nuo 1946 m. kovo mėnesio – buvusios SSRS Vidaus reikalų ministerijai (MVD) pavaldžiuose lageriuose, arba NKVD kontrolės ir filtracijos skyriui, o nuo 1946 m. kovo mėnesio – minėtai Vidaus reikalų ministerijai pavaldžiuose lageriuose. Šios išmokos taip pat skiriamos asmenims, patyrusiems represijas karo ir pokario metais, t. y. asmenims, kurie dėl savo politinių, religinių ar nacionalinių įsitikinimų buvo ištremiti ar deportuoti į buvusią SSRS. Invalidumu, susijusiu su buvimu deportacijos vietose, laikomas invalidumas dėl sužeidimų, kontuzijos ar kito neigiamo poveikio ar ligų, kurias sukėlė deportacija.

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 7 H. Nerkowska, šiuo metu turinti Lenkijos pilietybę, gimė 1946 m. vasario 2 d. šiandieninės Baltarusijos teritorijoje.

- 8 Būdama 3 metų ji prarado savo tėvus, kurie teismo sprendimu buvo deportuoti į Sibirą.
- 9 1951 m. balandžio mėnesį pati H. Nerkowska kartu su broliu ir teta taip pat buvo deportuoti į SSRS. Ten sunkiomis sąlygomis ji gyveno iki 1957 metų sausio mėnesio.
- 10 Praėjus beveik šešeriems metams, ji grįžo į Lenkiją. Ten mokėsi, o užbaigusi mokslus, pradėjo dirbti administracinį darbą.
- 11 1985 m. ji išvyko iš Lenkijos ir visam laikui apsigyveno Vokietijoje.
- 12 2000 m. spalio mėnesį *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie* gavo H. Nerkowska prašymą skirti jai invalidumo pensiją dėl žalos sveikatai, kurią ji patyrė per deportaciją.
- 13 2002 m. spalio 4 d. *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie* sprendimu buvo pripažinta H. Nerkowska teisė į pensiją dėl dalinio nedarbingumo, susijusio su buvimu izoliavimo vietoje, tačiau atitinkamų išmokų mokėjimas sustabdytas dėl to, kad teisės turėtoja negyvena Lenkijoje.

- 14 Skųsdama šį sprendimą, H. Nerkowska kreipėsi į *Sąd Okręgowy w Koszalinie* (Košalino apygardos teismas), prašydama pripažinti, kad ji turi teisę į prašomos invalidumo pensijos išmokėjimą. Teismas nepritarė jos argumentams ir, surinkęs įrodymų, atmetė skundą 2003 m. gegužės 22 d. Sprendimu.
- 15 Naują prašymą išmokėti minėtas išmokas H. Nerkowska pateikė 2006 m. rugsėjo mėnesį. Grįsdama savo prašymą, ji teigė, kad 2004 m. gegužės 1 d. Lenkija įstojo į Europos Sąjungą ir inkorporavo į Lenkijos vidaus teisę Bendrijos teisės normas.
- 16 Užbaigdamas administracinę procedūrą, *Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie* priėmė pagrindinėje byloje nagrinėjamą 2006 m. rugsėjo 14 d. sprendimą bei atsisakė pradėti mokėti H. Nerkowska invalidumo pensiją, kylančią iš anksčiau pripažintos teisės, dėl to, kad ji neturi gyvenamosios vietos Lenkijos Respublikos teritorijoje.
- 17 H. Nerkowska apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, prašydama jį pakeisti taip, kad išmokos jai būtų mokamos. Ji tvirtino, kad turint omenyje Lenkijos Respublikos įstojimą į Europos Sąjungą dabartinė jos gyvenamoji vieta negali būti kliūtis mokėti minėtas išmokas.

18 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Okręgowy w Koszalinie* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar EB 18 straipsnis, užtikrinantis Sąjungos piliečiams teisę laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje, užkerta kelią nacionalinės teisės nuostatų, įtvirtintų (1974 m. Įstatymo) 5 straipsnyje, taikymui, kiek šios nuostatos numato, jog pensijos išmokų dėl nedarbingumo, atsiradusio dėl buvimo izoliavimo vietose, mokėjimas priklauso nuo to, ar teisių turėtojas įvykdo buvimo Lenkijos Respublikos teritorijoje sąlygą?“

Prejudicinis klausimas

19 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar EB 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad ji draudžia tokias valstybės narės teisės nuostatas, pagal kurias valstybė atsisako mokėti savo piliečiams civilėms karo ar represijų aukoms skiriamas išmokas vien dėl to, kad pastarasis gyvena ne šios valstybės, o kitos valstybės narės teritorijoje, nors atitinkamo asmens teisė gauti tokias išmokas buvo pripažinta kompetentingos institucijos sprendimu.

20 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia nustatyti, ar tokia situacija, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, patenka į Bendrijos teisės ir visų pirma EB 18 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

Dėl galimybės taikyti EB 18 straipsnio 1 dalį

- 21 Kiek tai susiję su šios nuostatos taikymu asmenims, pakanka pažymėti, kad, remiantis EB 17 straipsnio 1 dalimi, kiekvienas asmuo, turintis valstybės narės pilietybę, turi Sąjungos piliečio statusą. Be to, to paties 17 straipsnio 2 dalis susieja su šiuo statusu EB sutartimi numatytas teises ir nustato pareigas, tarp kurių yra ir numatytošios EB 18 straipsnio 1 dalyje (2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Tas-Hagen ir Tas*, C-192/05, Rink. p. I-10451, 18 punktas).
- 22 Kaip Lenkijos pilietė, H. Nerkowska naudojasi Sąjungos piliečio statusu, įtvirtintu EB 17 straipsnio 1 dalyje, todėl gali naudotis su tokiu statusu susijusiomis teisėmis, be kita ko, EB 18 straipsnio 1 dalimi suteikta teise laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje.
- 23 Kita vertus, dėl materialiosios EB 18 straipsnio 1 dalies taikymo srities reikia pažymėti, kad dabartinėje Bendrijos teisės vystymosi stadijoje tokia išmoka, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, kuri skirta atlyginti civilių karo ar represijų aukų patirtą psichinę ar fizinę žalą, priklauso valstybių narių kompetencijai (minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 21 punktas).
- 24 Vis dėlto šia kompetencija pastarosios turėtų naudotis laikydamosi Bendrijos teisės, visų pirma Sutarties nuostatų dėl kiekvienam Sąjungos piliečiui pripažįstamos teisės laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje (minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 22 punktas).

- 25 Be to, neginčytina, kad EB 17 straipsnyje įtvirtinta Sąjungos pilietybė nesiekia išplėsti Sutarties taikymo srities *ratione materiae* vidaus situacijoms, neturinčioms jokio ryšio su Bendrijos teise (1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *Uecker ir Jacquet*, C-64/96 ir C-65/96, Rink. p. I-3171, 23 punktas; 2003 m. spalio 2 d. Sprendimo *Garcia Avello*, C-148/02, Rink. p. I-11613, 26 punktas bei minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 23 punktas).
- 26 Vis dėlto Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad į Bendrijos teisės taikymo sritį *ratione materiae* patenkančioms situacijoms, be kita ko, priskirtinos tos, kurios susijusios su Sutartimi garantuojamų pagrindinių laisvių įgyvendinimu, ir tos, kurios susijusios su laisvės judėti ir apsigyventi valstybės narės teritorijoje įgyvendinimu, kaip tai numato EB 18 straipsnis (2005 m. kovo 15 d. Sprendimo *Bidar*, C-209/03, Rink. p. I-2119, 33 punktas bei 2005 m. liepos 12 d. Sprendimo *Schempp*, C-403/03, Rink. p. I-6421, 17 ir 18 punktai).
- 27 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad H. Nerkowska situacijai taikytina Sąjungos piliečių teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybėse narėse. Apsigyvenusi Vokietijoje, pareiškėja pagrindinėje byloje pasinaudojo EB 18 straipsnio 1 dalyje kiekvienam Sąjungos piliečiui suteikta teise laisvai judėti ir apsigyventi kitos negu jo pilietybės valstybės narės teritorijoje.
- 28 Be to, iš bylos medžiagos, kurią prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas perdavė Teisingumo Teismui, aiškiai matyti, jog atsisakymas mokėti H. Nerkowska skirtą invalidumo pensiją grindžiamas vien tuo, kad ji apsigyveno Vokietijoje.
- 29 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad situacija, kai H. Nerkowska pasinaudojus Bendrijos teisės suteikta teise, neigiamai paveikiama jos teisė gauti nacionalinėje teisėje numatytą išmoką, negali būti laikoma paprasčiausia vidaus ir su Bendrijos teise jokio ryšio neturinčia situacija.

- 30 Taigi reikia išnagrinėti, ar EB 18 straipsnio 1 dalis, kuri taikytina tokiai situacijai, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, turi būti aiškinama taip, kad ji draudžia nacionalinės teisės nuostatas, pagal kurias civilėms karo ar represijų aukoms skirtos invalidumo pensijos mokėjimas susiejamas su reikalavimu, kad teisės turėtojas turėtų gyvenamąją vietą tokią išmoką skiriančios valstybės narės teritorijoje.

Dėl gyvenamosios vietos reikalavimo

- 31 EB 18 straipsnio 1 dalies taikymo srities klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Sutartimi atvertos laisvo judėjimo galimybės negalėtų būti visiškai veiksmingos, jei valstybės narės pilietis būtų atgrasintas nuo pasinaudojimo jomis dėl kliūčių, kurios trukdo jam apsigyventi priimančiojoje valstybėje narėje dėl jo kilmės valstybės narės teisės aktų, nustatančių jį baudžiančias nepalankesnes sąlygas dėl to, kad pasinaudojo numatytomis galimybėmis (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Pusa*, C-224/02, Rink. p. I-5763, 19 punktas bei minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 30 punktas).
- 32 Tokios nacionalinės nuostatos, kurios numato nepalankesnes sąlygas tam tikriems nacionaliniams piliečiams tik todėl, kad jie pasinaudojo laisve judėti ir apsigyventi kitoje valstybėje narėje, yra EB 18 straipsnio 1 dalimi visiems Sąjungos piliečiams pripažintų laisvių suvaržymas (2006 m. liepos 18 d. Sprendimo *De Cuyper*, C-406/04, Rink. p. I-6947, 39 punktas bei minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 31 punktas).
- 33 1974 m. Įstatymas yra toks suvaržymas. Iš tiesų šis įstatymas, pagal kurį civilių karo ar represijų aukų naudai numatytos invalidumo pensijos mokėjimas priklauso nuo sąlygos, kad teisės turėtojais turėtų gyvenamąją vietą nacionalinėje teritorijoje, gali

atgrasinti Lenkijos piliečius, esančius tokioje situacijoje kaip pareiškėja pagrindinėje byloje, nuo galimybės pasinaudoti laisve judėti ir apsigyventi kitoje nei Lenkija valstybėje narėje.

34 Nacionalinės teisės nuostatos numatytas toks suvaržymas piliečiams pasinaudoti laisvėmis Bendrijos teisės požiūriu gali būti pateisinamas, tik jeigu jis pagrįstas objektyviais bendrojo intereso pagrindais, nepriklausančiais nuo atitinkamų asmenų pilietybės, ir yra proporcingas nacionalinės teisės teisėtai siekiamam tikslui (minėto sprendimo *De Cuyper* 40 punktas bei minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 33 punktas).

35 Dėl pirmosios sąlygos iš atsakovo pagrindinėje byloje bei Lenkijos vyriausybės Teisingumo Teismui pateiktų pastabų matyti, kad 1974 m. Įstatyme numatytas apribojimas iš esmės grindžiamas Lenkijos įstatymų leidėjo siekiu solidarumo su civilėmis karo ar represijų aukomis išsipareigojimą taikyti tik tokiems asmenims, kurie turi sąsają su Lenkijos tauta. Taigi gyvenamosios vietos sąlyga patvirtina jų integraciją į Lenkijos visuomenę.

36 Be to, atsakovas pagrindinėje byloje ir Lenkijos vyriausybė pažymi, kad tik tokia gyvenamosios vietos sąlyga, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, gali užtikrinti galimybę patikrinti, ar teisės gauti nagrinėjamą išmoką turėtojo situacija nepasikeitė taip, kad galėtų turėti įtakos jo teisei gauti šią išmoką. Šiuo atžvilgiu jie pabrėžia, kad nesant galimybės pasinaudoti kitų valstybių narių administracine ir medicinos pagalba, kokią socialinio draudimo išmokų atveju numato 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, iš dalies pakeistas ir atnaujintas 1996 m.

gruodžio 2 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 118/97 (OL L 28, 1997, p. 1), kompetentingų Lenkijos institucijų atliekama kontrolė negali būti veiksminga ir efektyvi. Jie taip pat tvirtina, kad kitos, mažiau ribojančios priemonės nebūtų tokios pat veiksmingos kaip minėta sąlyga.

- 37 Teisinga, kad ir siekis užtikrinti sąsają tarp atitinkamos valstybės narės visuomenės bei teisės į išmoką turėtojo, ir būtinybė patikrinti, ar pastarasis tebetenkina šios išmokos skyrimo sąlygas, yra objektyvūs bendrojo intereso pagrindai, galintys pateisinti tai, kad tokios išmokos skyrimo ar mokėjimo sąlygos galėtų turėti įtakos šios valstybės narės piliečių judėjimo laisvei.
- 38 Dėl sąsajos su atitinkamos valstybės narės visuomene Teisingumo Teismas, kalbėdamas apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą išmoką, kurios nereglamentuoja Bendrijos teisė, nusprendė, jog valstybės narės turi didelę diskreciją nustatyti tokio ryšio vertinimo kriterijus, nors ir privalo paisyti Bendrijos teisės nustatytų ribų (minėto sprendimo *Tas-Hagen ir Tas* 36 punktas).
- 39 Pavyzdžiui, valstybė narė, nustatydamą su suinteresuotojo asmens pilietybe ar gyvenamąja vieta susijusias sąlygas, gali teisėtai apriboti išmokų civilėms karo ar represijų aukoms skyrimą tik tokiems asmenims, kurie turi tam tikro laipsnio sąsają su šios valstybės narės visuomene.
- 40 Tačiau nors šio sprendimo 33 punkte nustatytas apribojimas gali būti pateisintas objektyviais pirmesniame punkte nurodytais bendrojo intereso pagrindais, dar būtina, kad jie nebūtų neproporcingi siekiamam tikslui.

- 41 Visų pirma, kalbant apie nuolatinės gyvenamosios vietos nacionalinėje teritorijoje turėjimo per visą aptariamą išmokos mokėjimo laikotarpį sąlygą, laikomą civilių karo ar represijų aukų sąsajos su Lenkijos visuomene kriterijumi, reikia konstatuoti, kad nors teisinga, jog gyvenamoji vieta yra tokią sąsają patvirtinti galintis kriterijus, pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis tokia sąlyga viršija tai, kas būtina siekiamam tikslui įgyvendinti.
- 42 Neginčijama, kad H. Nerkowska yra Lenkijos pilietė ir gyveno Lenkijoje daugiau kaip dvidešimt metų, per kuriuos mokėsi ir dirbo.
- 43 Pagrindinėje byloje nagrinėjama išmoką skiriančios valstybės narės pilietybės turėjimo bei daugiau kaip dvidešimties metų gyvenimo šioje valstybėje studijuojant ir dirbant aplinkybės gali pakakti sąsajai tarp šios valstybės ir teisės gauti šią išmoką turėtojo įrodyti. Tokiomis aplinkybėmis gyvenamosios vietos per visą minėtos išmokos mokėjimo laikotarpį reikalavimas laikytinas neproporcingu, nes jis viršija tai, kas būtina tokiai sąsajai užtikrinti.
- 44 Antra, kalbant apie argumentą, kad gyvenamosios vietos sąlyga yra vienintelė priemonė patikrinti, ar teisės į invalidumo pensiją turėtojas tebetenkina jos skyrimo sąlygas, pakanka atsakyti, jog negali būti pagrįstai teigiama, kad siekiamo tikslo negalima pasiekti kitomis priemonėmis, kurios, nors ir mažiau ribojančios, yra tokios pat veiksmingos.

45 Nors medicininis ar administracinis patikrinimas reikalauja, kad teisės į tokią išmoką, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, turėtojas būtų atitinkamos valstybės narės teritorijoje, niekas netrukdo, kad ši valstybė narė pakviestų šį teisės turėtoją atvykti į šią valstybę tokiam patikrinimui, įskaitant galimą išmokos mokėjimo sustabdymo sankciją nepagrįsto minėto teisės turėtojo atsisakymo atveju.

46 Todėl gyvenamosios vietos sąlyga, kokia nagrinėjama pagrindinėje byloje, viršija tai, kas būtina, siekiant įgyvendinti tikslą patikrinti, ar teisės į išmoką turėtojas tebetenkina jos skyrimo sąlygas, ir todėl ši sąlyga neatitinka šio sprendimo 34 ir 40 punktuose priminto proporcingumo principo.

47 Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytus argumentus, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad EB 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama kaip draudžianti tokias valstybės narės teisės nuostatas, pagal kurias jos piliečiams absoliučiai ir bet kokiomis sąlygomis atsisakoma mokėti civilėms karo ar represijų aukoms skirtą išmoką vien dėl to, kad jie neturi gyvenamosios vietos šios valstybės teritorijoje per visą šios išmokos mokėjimo laikotarpį ir gyvena kitoje valstybėje narėje.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

48 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

EB 18 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama kaip draudžianti tokias valstybės narės teisės nuostatas, pagal kurias jos piliečiams absoliučiai ir bet kokiais sąlygomis atsisakoma mokėti civilėms karo ar represijų aukoms skirtą išmoką vien dėl to, kad jie neturi gyvenamosios vietos šios valstybės teritorijoje per visą šios išmokos mokėjimo laikotarpį ir gyvena kitoje valstybėje narėje.

Parašai.